

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

28 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Diaconu Iurie și Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Devder Djulieta, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui

Șpac Nicolae Xxxx, născut la xxxx, originar
și domiciliat în mun. xxxx, șos. xxxx, ap. xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 18.09.2018 – 16.09.2019;

2. instanța de apel: 15.10.2019 – 03.11.2020;

3. instanța de recurs: 12.01.2021 – 28.06.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 septembrie 2019, Șpac Nicolae a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal și condamnat la 8 (opt) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate ce ține de circulația drogurilor pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei sub formă de închisoare în penitenciar de tip închis.

A fost respinsă cerința procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, în perioada septembrie 2017-februarie 2018, cet. Șpac Nicolae, urmărind scopul înstrăinării ilegale a drogurilor, a procurat, păstrat, transportat și distribuit diferite tipuri de droguri, în proporții deosebit de mari, pe teritoriul mun. Chișinău. În scopul realizării intențiilor criminale, Șpac Nicolae, procura drog de tip marihuană, pastile cu substanță MDMA, ciuperci cu efect halucinogen, etc., de la o persoană în privința căreia cauza a fost disjungată, și alte persoane neidentificate, pe care le înstrăina diferitor consumatori de droguri pe teritoriul municipiului Chișinău.

Astfel, în scopul documentării acțiunilor de înstrăinare a drogurilor, de la Șpac Nicolae au fost efectuate achiziții de control. La 28.09.2017, în rezultatul achiziției de control, de la Șpac Nicolae, contra sumei de 800 lei, au fost procurate ciuperci cu efect halucinogen. Conform raportului de expertiză nr. xxxx din 05.10.2017, în pachetul prezentat s-au depistat ciuperci cu efect halucinogen, ce conțin psilocină, cu cantitate de 2,065 gr., ce constituie proporții deosebit de mari, iar conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 1088 din 05 octombrie 2004, această substanță nu este utilizată în scopuri medicinale. La 05.10.2017, în rezultatul achiziției de control, de la Șpac Nicolae, contra sumei de 2000 lei au fost procurate 5 pastile. Conform raportului de expertiză nr. xxxx din 14.11.2017, cele cinci pastile de culoare violetă conțin substanță psihotropă de tip MDMA, cu cantitate de 1,575 gr., ce constituie proporții mari, iar conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 1088 din 05 octombrie 2004, această substanță nu este utilizată în scopuri medicinale.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Șpac Nicolae, a săvârșit circulația ilegală a drogurilor, în scop de înstrăinare, adică, procurarea, păstrarea, transportarea, distribuirea și alte operațiuni ilegale cu droguri, săvârșite în scop de înstrăinare, cu utilizarea drogurilor sau a analogilor acestora a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă, în proporții deosebit de mari, adică infracțiunea prevăzută de art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul principal, Andrian Scutaru, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie admisă solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul condamnatului în beneficiul statului cu titlu de cheltuieli judiciare în sumă de 3360 lei pentru efectuarea expertizei și 2800 lei suportați în cadrul achiziției de control.

În argumentarea cererii de apel, acuzatorul de stat a invocat că, sentința este neîntemeiată în partea respingerii solicitării procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, or, potrivit art. 227, 229 Cod de procedură penală sunt cheltuielile suportate pentru desfășurarea procesului penal, precum și cheltuielile judiciare care sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli,

de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile noi pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

În astfel de circumstanțe, partea acuzării a considerat că, cheltuielile de judecată suportate de către stat în cauza penală de învinuire a lui Șpac Nicolae urmează să fie încasate din contul acestuia.

3.2. Avocatul Pascal Iuliana în numele inculpatului, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței contestate și emiterea unei hotărâri de achitare în privința lui Șpac Nicolae.

În argumentarea apelului declarat apărarea a invocat următoarele aspecte:

- sentința emisă este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, or, pe parcursul examinării cauzei penale de învinuire a lui Șpac Nicolae s-a demonstrat cu certitudine nevinovăția acestuia;

- încă la momentul începerii urmăririi penale, organul de urmărire penală nu dispunea de nici o probă ce ar confirma că Șpac Nicolae, procura drog de tip marihuană, pastile cu substanță MDMA, ciuperci cu efect halucinogen, etc., de la Mîrza Isai și alte persoane neidentificate, pe care le înstrăina diferitor consumatori de droguri pe teritoriul municipiului Chișinău;

- a fost vădit încălcată procedura de fixare a probelor acumulate și prezentate de către Josan Ion (investigator sub acoperire) ofițerului ca rezultat al operațiunii asigurate de către colaboratorii poliției, în modul expres prevăzut de Codul de procedură penală or, acestea urmează a fi respinse, nefiind exclusă posibilitatea înlocuirii de către Josan Ion, fiind colaborator de poliție sau de către alți colaboratori ai poliției, sau de către procuror, care au organizat și au supravegheat acțiunile, având un interes direct în rezultatul acestei operațiuni, a conținutului pachetului cu alte substanțe și/sau schimbarea cantității conținutului, ce presupune falsificarea probelor. Or, procesele-verbale de ridicare de la Josan Ion a substanței procurate de la Șpac Nicolae la 27.09.2017 au fost întocmite de către procuror în ziua următoare procurării, iar în procesul-verbal de ridicare din 28.09.2017, procurorul, fără aplicarea procedurii de cântărire, nu a indicat cantitatea aproximativă a substanței procurate și predate, ce pune la îndoială veridicitatea conținutului. Conform f.d. 47, a fost audiat martorul Josan Ion la data de 25 septembrie 2017, pe când calitatea i-a fost atribuită la 26.09.2017. Conform f.d. 48, Josan Ion a fost audiat și la 18.09.2017 pe marginea unei situații care a avut loc la 28.09.2017, în care martorul indică că a avut deja careva înțelegeri cu ofițerii de investigație;

- la f.d. 72 se regăsește procesul-verbal de instalare a mijloacelor tehnice moderne. Pe actul emis nu se regăsește semnătura și numele specialistului care a instalat tehnica. Conform art. 87 Cod de procedură penală, specialistul este persoana chemată pentru a participa la efectuarea unei acțiuni procesuale în cazurile prevăzute de prezentul cod, care nu este interesată în rezultatele procesului penal. Cererea organului de urmărire penală, procurorului, organului de constatare sau a instanței cu privire la chemarea specialistului este obligatorie pentru

conducătorul întreprinderii, instituției sau organizației în care activează specialistul, iar conform art. 260 alin. (5) fiecare pagină a procesului-verbal se semnează de persoana care îl întocmește, precum și de persoanele menționate la alin. (2) pct. 3), cu excepțiile prevăzute de prezentul cod. Dacă vreuna din aceste persoane nu poate semna sau refuză să semneze procesul-verbal, despre aceasta se face mențiune;

- f.d. 72, 73 inspectorul superior Cernalev Viorel nu a semnat prima filă a procesului-verbal. La rubrica specialist, la fel nu există nici o semnătură în ciuda faptului că participarea acestuia era obligatorie, or, doar specialistul posedă cunoștințe speciale pentru instalarea tehnicii și explicarea folosirii acestei tehnici;

- legislatorul a stabilit în mod expres trei circumstanțe, care condiționează inadmisibilitatea totală a probelor: provocarea, facilitarea sau încurajarea. Totodată, stipulările legale prevăd clar nulitatea tuturor probelor obținute în circumstanțele indicate supra, cu excepția cazului în care probele derivate se bazează pe o sursă independentă sau ar fi fost descoperite inevitabil, astfel referindu-se la art. 251 Cod de procedură penală, care prevede că încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluși act. Prin urmare, o astfel de omisiune gravă nu poate fi înlăturată;

- totodată, nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare, ca probe, înregistrările video, la vizionarea cărora s-a depistat că lipsește data înregistrării, ora, lipsește informația referitor la faptul dacă a fost făcută întrerupere în filmare sau nu. Este de menționat că la f.d. 178-179 se regăsește procesul-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigații, dar materialul video care a fost cercetat nu a fost examinat și vizualizat în ședință. Totodată, s-a observat că colaboratorii de poliție au întocmit un act, în baza unui material video care nu se regăsește la rechizitoriu;

- organul de urmărire penală, în speță, a folosit în mod principal și direct date și informațiile obținute din proba ilegală, fără vre-o altă sursă alternativă și fără ca să existe posibilitatea certă ca acestea să fie descoperite în viitor, pentru a administra în mod legal mijlocul de probă derivat;

- apărarea a susținut că a fost privată de dreptul de a fi audiat specialistul care a efectuat înregistrarea video, colaboratorii de poliție care au participat la documentarea pretinselor acțiuni ilegale din partea lui, precum și de a examina interceptările efectuate. Prin prisma celor relevate este evident că, Șpac Nicolae nu a comis nici o infracțiune, or, acțiunea sa de vânzare a numitelor substanțe narcotice au fost sub influența provocării, lipsind astfel elementele constitutive ale infracțiunii, iar prin acțiunile agentului sub acoperire s-a depășit marja de apreciere a atribuțiilor sale funcționale de agent sub acoperire înzestrat doar cu dreptul de acumulare a informațiilor și datelor despre infracțiune și infractori ce sunt puse la dispoziția procurorului, conform art. 136 Cod de procedură penală, interzicându-i-se acestuia prin prisma art. 136 Cod de procedură penală de a provoca comiterea

infracțiunii, ceea ce în speță s-a realizat. Este de menționat în cumul cu cele examinate mai sus că fiind audiat inculpatul a indicat că a dorit să îi facă pe plac investigatorului, să facă parte din grupul lor, el neavând careva câștiguri financiare de la înstrăinarea substanțelor narcotice;

- la f.d. 116 raportul de interceptare a convorbirilor telefonice nu a fost cercetat în cadrul cauzei penale;

- instanța de fond nu a ținut cont de circumstanțele invocate de apărător în cadrul examinării cauzei penale. Astfel, instanța se bazează doar pe o singură probă, declarațiile martorului Josan Ion. Or, apărarea a demonstrat cu certitudine că martorul este un agent al statului care a avut rolul provocării comiterii infracțiunii, iar concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

3.3. Avocatul Pitel Anatolie în numele inculpatului, prin care a solicitat admiterea apelului suplimentar, casarea integrală a sentinței, rejudecarea cauzei penale potrivit modului stabilit de prima instanță și pronunțarea unei decizii de încetare a procesului penal, din motive că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, invocând următoarele aspecte:

- urmărirea penală în cauza penală nr. 2016670029 a fost pornită la 26 octombrie 2016 de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal, pe faptul punerii în circulație a drogurilor, în scopul obținerii de profit, de către membrii unui grup criminal organizat, care produc droguri la domiciliu, cât și în laboratoare clandestine.

În prezenta ordonanță de pornire a urmăririi penale, nu este indicat numele sau prenumele la nici o persoană, mai mult ca atât, nici a numitului Șpac Nicolae;

- potrivit ordonanței de disjungare a cauzei penale nr. xxxx de materialele cauzei penale nr. xxxx din 26 iunie 2017, se constată existența unui grup de persoane, care acționează prin participație sub forma grupului criminal organizat, distribuind preventiv rolurile fiecăruia, activând în calitate de coautori pentru producerea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea precum și alte operațiuni ilegale cu drogurile și analogii acestora, pe parcursul perioadei de timp a anului 2016, în condiții de domiciliu și de laborator, fabrică clandestin amfetamină în proporții deosebit de mari, pe care îl comercializa consumatorilor de droguri. Membrii grupului criminal organizat, acționând pe teritoriul sect. Ciocana, mun. Chisinau.

În prezenta ordonanță nu este indicat numele sau prenumele nici unei persoane, mai mult ca atât, nici ale lui Șpac Nicolae, însă se constată că în ordonanță este indicat despre evenimente care au avut loc anterior, adică în perioada anului 2016;

- potrivit rechizitoriului, Șpac Nicolae este acuzat că, (...) la 02 septembrie 2017, a comercializat investigatorului sub acoperire droguri sub formă de ciuperci cu efect halucinogen, contra sumei de 800 lei MDL.

Tot el, la data de 05 octombrie 2017, a comercializat investigatorului sub, acoperire, 5 pastile care conțin substanță psihotropă de tip MDMA, contra sumei de 2000 lei.

Astfel, de către organul de urmărire penală care a exercitat urmărirea penală, nu a fost pornită urmărirea penală pentru episoadele infracțional incriminate lui Șpac Nicolae, adică pentru comercializarea drogurilor agentului sub acoperire la data de 28.09.2017 și respectiv, la 05.10.2017, ori potrivit prevederilor art. 274 Cod de procedură penală, organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut de art. 262 și 273 Cod de procedură penală, dispune în termen de 30 de zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă cel puțin o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune și nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informând despre aceasta persoana care a înaintat sesizare sau organul respectiv.

Astfel, procurorul urma să se autosesizeze, să întocmească un raport de consemnare a celor constatate cu privire la infracțiunea depistată și să pornească urmărirea penală pe faptul dat, obligațiuni procesuale care îi revin potrivit art. 262 alin. (1) pct. 4) și art. 274 alin. (2) Cod de procedură penală;

- după parvenirea concluziilor formulate în rapoartele de expertiză chimică asupra drogurilor, reprezentantul organului de urmărire penală urma să se autosesizeze și să pornească urmărirea penală pentru fiecare fapt infracțional depistat, deoarece sunt fapte infracționale care au fost comise ulterior pornirii urmăririi penale, și nu au nimic comun cu faptele investigate, ori faptele date infracționale sunt distincte de cele indicate în ordonanța de pornire a urmăririi penale din 26.10.2016, cât și din cea de disjungare a urmăririi penale din 26.06.2017.

Prin urmare, Șpac Nicolae a fost pus sub învinuire pentru comiterea a două episoade infracționale, fără a fi pornită urmărirea penală pentru vreunul din faptele infracționale sus indicate;

- mai mult ca atât, în ordonanțele de pornire a urmăririi penale, cât și în cea de disjungare a urmăririi penale, este indicat faptul că, este investigată activitatea infracțională a unui grup criminal organizat, care se ocupă cu punerea în circulație a drogurilor, iar în ordonanța de punere sub învinuire a lui Șpac Nicolae din 28.02.2018, precum și în rechizitoriu, nu este indicat că acesta ar fi membru al vreunui grup criminal organizat, pentru investigarea căruia a și fost pornită urmărirea penală, în asemenea situație, a constatat faptul că Șpac Nicolae nu avea nici o tangență cu activitatea infracțională a grupului criminal organizat, în privința căruia a fost pornită urmărirea penală.

Astfel, pentru faptele infracționale imputate lui Șpac Nicolae nu a fost pornită urmărirea penală potrivit prevederilor art. 274 alin. (1) Cod de procedură penală;

- astfel, toate actele procesuale întocmite în privința numitului Șpac Nicolae, și anume ordonanța de punere sub învinuire din 28 februarie 2018, precum și rechizitoriul, sunt nule, iar nulitatea dată poate fi constatată și de către instanța de judecată din oficiu, prin urmare persistă circumstanțe prevăzute la art. 275 alin. (9) Cod de procedură penală, care exclud urmărirea penală, deoarece urmărirea penală pentru faptele infracționale imputate numitului Șpac Nicolae nu a fost pornită.

Prin urmare, potrivit prevederilor art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța urmează să constate încălcările de procedură comise de către reprezentantul organului de urmărire penală, manifestate prin nepornirea urmăririi penale pentru faptele infracționale imputate lui Șpac Nicolae potrivit prevederilor art. 275 alin. (9) Cod de procedură penală și să emită o decizie de încetare a procesului penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2020, a fost respins ca nefondat apelul procurorului și admise apelurile declarate de către avocații Pascal Iuliana și Pitel Anatolie în numele inculpatului, sentința casată integral și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Procesul penal intentat în privința lui Șpac Nicolae în baza art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, a fost încetat din motive că, există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerii la răspundere penală.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a menționat că, analizând sentința atacată în raport cu circumstanțele cauzei constatate în prezenta cauză, a reținut că, în perioada septembrie 2017-februarie 2018, cet. Șpac Nicolae, urmărind scopul înstrăinării ilegale a drogurilor, a procurat, păstrat, transportat și distribuit diferite tipuri de droguri, în proporții deosebit de mari, pe teritoriul mun. Chișinău. În scopul realizării intențiilor criminale, Șpac Nicolae, procura drog de tip marihuană, pastile cu substanță MDMA, ciuperci cu efect halucinogen, etc., de la o persoană în privința căreia cauza a fost disjungată și alte persoane neidentificate, pe care le înstrăina diferitor consumatori de droguri pe teritoriul municipiului Chișinău.

Astfel, în scopul documentării acțiunilor de înstrăinare a drogurilor, de la Șpac Nicolae au fost efectuate achiziții de control. La 28.09.2017, în rezultatul achiziției de control, de la Șpac Nicolae, contra sumei de 800 lei, au fost procurate ciuperci cu efect halucinogen. Conform raportului de expertiză nr. xxxx din 05.10.2017, în pachetul prezentat s-au depistat ciuperci cu efect halucinogen, ce conțin psilocină, cu cantitate de 2,065 gr., ce constituie proporții deosebit de mari, iar conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 1088 din 05 octombrie 2004, această substanță nu este utilizată în scopuri medicinale. La 05.10.2017, în rezultatul achiziției de control, de la Șpac Nicolae, contra sumei de 2000 lei au fost procurate 5 pastile. Conform raportului de expertiză nr. xxxx din 14.11.2017, cele cinci pastile de culoare violetă conțin substanță psihotropă de tip MDMA, cu cantitate de 1,575 gr., ce constituie proporții mari, iar conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 1088 din 05 octombrie 2004, această substanță nu este utilizată în

scopuri medicinale.

Astfel, acțiunile lui Șpac Nicolae sunt încadrate juridic în baza art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, după semnele calificative: *circulația ilegală a drogurilor, în scop de înstrăinare, adică, procurarea, păstrarea, transportarea, distribuirea și alte operațiuni ilegale cu droguri, săvârșite în scop de înstrăinare, cu utilizarea drogurilor sau a analogilor acestora a căror circulație în scopuri medicinală este interzisă, în proporții deosebit de mari.*

Potrivit materialelor cauzei și în urma unei analize efectuate asupra tuturor circumstanțelor, s-a constatat că potrivit ordonanței de începere a urmăririi penale din 26 octombrie 2016 (f.d. 10, vol. I), procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Raileanu Dumitru, examinând raportul de autosesizare în privința începerii urmăririi penale înregistrat în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la Infrațiuni (R-1) al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale cu nr. xxxx din 26.10.2016, a dispus începerea urmăririi penale în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal, comisă de un grup criminal organizat, cu atribuirea cauzei penale numărului de ordine xxxx.

Prin ordonanța din 26 iunie 2017 procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Raileanu Dumitru, a dispus disjungerea din cauza penală nr. xxxx, o nouă cauză penală într-o procedură separată în baza art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, comisă de un grup criminal organizat, cu acordarea cauzei penale disjungate numărul de ordine xxxx (f.d. 8, vol. I), însă din ordonanța disjungată nu se desprinde familia lui Șpac Nicolae, ca ulterior, prin ordonanța din 01.08.2018 procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Principal, Eugen Manolachi, să dispună disjungerea din cauza penală nr. xxxx cu o nouă cauză penală într-o procedură separată, în privința lui Șpac Nicolae, pe indicii infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, cu acordarea cauzei penale disjungate numărul de ordine nr. xxxx, fiind dispusă urmărirea penală în prezenta cauză (f.d. 1, vol. I).

Prin urmare, s-a constatat că, în cauza penală nr. xxxx a fost pornită urmărirea penală în privința lui Șpac Nicolae la 01 august 2018 de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Principal, Eugen Manolachi, conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal, pe faptul punerii în circulație a drogurilor, în scopul obținerii de profit, de către membrii unui grup criminal organizat, care produc droguri la domiciliu, cât și în laboratoare clandestine, însă Șpac Nicolae este pus sub o nouă învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, în baza ordonanței de punere sub învinuire din 12.09.2018 (f.d. 36, vol. II).

În această ordine de idei, s-a constatat că organul de urmărire penală care a exercitat urmărirea penală, nu a fost pornită urmărirea penală pentru episoadele infracțional incriminate lui Șpac Nicolae, adică pentru comercializarea drogurilor agentului sub acoperire la data de 28.09.2017 și respectiv, la 05.10.2017, or, potrivit prevederilor art. 274 alin. (1) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut de art. 262 și 273 Cod de procedură

penală, dispune în termen de 30 de zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă cel puțin o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune și nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informând despre aceasta persoana care a înaintat sesizare sau organul respectiv.

La caz, s-a constatat că inculpatul Șpac Nicolae a fost pus sub învinuire pentru comiterea a două episoade infracționale, fără a fi pornită urmărirea penală pentru vreunul din faptele infracționale sus indicate.

Mai mult ca atât, în ordonanțele de pornire a urmăririi penale, cât și în cea de disjungere a urmăririi penale, este indicat faptul că, este investigată activitatea infracțională a unui grup criminal organizat, care se ocupă cu punerea în circulație a drogurilor, iar în ordonanța de punere sub învinuire a lui Șpac Nicolae din 28.02.2018, precum și în rechizitoriu, nu este indicat că, acesta ar fi membru al vreunui grup criminal organizat, pentru investigarea căruia a și fost pornită urmărirea penală, în asemenea situație, s-a constatat faptul că, Șpac Nicolae nu avea nici o tangență cu activitatea infracțională a grupului criminal organizat, în privința căruia a fost pornită urmărirea penală.

În afară de aceasta, după parvenirea concluziilor formulate în rapoartele de expertiză chimică asupra drogurilor, reprezentantul organului de urmărire penală urma să se autosesizeze și să pornească urmărirea penală pentru fiecare fapt infracțional depistat, deoarece sunt fapte infracționale care au fost comise ulterior pornirii urmăririi penale, și nu au nimic comun cu faptele investigate, iar faptele date sunt distincte de cele indicate în ordonanța de pornire a urmăririi penale din 26.10.2016, cât și din cea de disjungere a urmăririi penale din 26.06.2017.

Din textul apelului formulat de acuzatorul de stat, instanța de apel a reținut că, legalitatea și temeinicia sentinței este contestată în partea soluționării chestiunii referitor la cheltuielile de judecată, solicitându-se în acest sens încasarea din contul inculpatului Șpac Nicolae a sumei de 3360 lei, suportate în legătură cu efectuarea raporturilor de expertiză și suma de 2 800 lei suportate în cadrul achiziției de control.

Instanța de apel nu a reținut ca fiind justificate solicitările procurorului privind încasarea de la inculpatul Șpac Nicolae a cheltuielilor judiciare, suportate în legătură cu efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. xxxx din 05.10.2017 costul căruia constituie 1680 lei și raportul de expertiză judiciară nr. xxxx din 14.11.2017, în sumă de 1680 lei, iar în total suma de 3360, cât și suma de 2 800 lei suportați în cadrul achiziției de control, or, instanța de fond just a constatat că, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului cu atât mai mult că acestea sunt cheltuieli efectuate până la modificările operate de Legea nr. 316 din 22.12.2017 și intrate în vigoare 09.02.2018.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Devder Djulieta, în temeiul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar

decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, deoarece apelurile declarate de către avocații inculpatului au fost greșit admise, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului ordinar invocă următoarele aspecte:

- instanța de apel, reformând total sentința pronunțată în privința inculpatului Șpac Nicolae, eronat a reținut în speța supusă examinării încălcarea de către organul de urmărire penală a prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal, încălcări de drept procesual penal, care în opinia instanței de apel atrag nulitatea absolută a actelor procesuale.

În această ipoteză, instanța de apel ca instanță de control judiciar de gradul II de jurisdicție, când a ajuns la concluzii radical diferite cu concluziile rezumate de prima instanță, urma să verifice în mod imperios, care argumente oferite de instanța inferioară sunt neîntemeiate și respectiv să scoată în evidență încălcările admise de către organul de urmărire penală care generează încetarea procesului penal pe motivele prevăzute de dispoziția art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Or, motivarea soluției instanței de apel privind încetarea procesului penal în legătură cu faptul că s-au stabilit circumstanțe care exclud posibilitatea tragerii la răspundere penală, este expusă într-o formulă vagă, neclară, iar prin această inactivitate instanța de apel a încălcat exigențele art. 414 Cod de procedură penală, or, reieșind din accepțiunea normei enunțate, instanța de apel judecând apelul verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, situație care implică o argumentare detaliată a soluției;

- argumentele instanței de apel privind nulitatea actelor procedurale (ordonanța de pornire a urmăririi penale, de punere sub învinuire și a rechizitoriului), remarcă că conform prevederilor art. 274 alin. (1) Cod de procedură penală „organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut în art. 262 și 273 Cod de procedură penală, dispune în termen de 30 de zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare rezultă o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune”;

- analizând ordonanța de pornire a urmăririi penale din 26 octombrie 2016 (f.d. 10, vol. I), rezultă că în partea dispozitivă a acesteia, procurorul din cadrul PC COCS, Dumitru Railean, a dispus pornirea urmăririi penale, pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. b) Codul penal, specificând totodată în partea constatatoare, precum că din actul de sesizare și a materialelor acumulate, rezultă că mai multe persoane nestabilite de organul de urmărire penală, urmărind scopul punerii în circulație ilegală a drogurilor și analogilor acestora, acționând în participație sub forma unui grup criminal organizat, distribuind preventiv rolurile fiecăruia, activând în calitate de coautori pentru producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea, precum și alte operațiuni ilegale cu drogurile și analogii acestora, pe parcursul perioadei de timp 2016, la domiciliu, cât și în condiții clandestine produc droguri în scopul obținerii de profit, fără ca

procurorul în acest sens să dispună pornirea urmăririi penale în privința unei persoane determinate;

- urmărirea penală în această cauză a fost pornită *in rem*, în privința faptului și nu *in personam*, or la perioada respectivă organul de urmărire penală cunoștea doar despre activitatea ilegală a unui grup criminal, nu și despre membrii acestei reuniuni, făptașii nefiind identificați și respectiv nu se cunoștea rolul fiecărui membru al grupului la punerea în circulație a substanțelor narcotice.

Astfel din cauza penală pornită la 26 octombrie 2016, a fost disjunsă cauza penală nr. xxxxx, stabilindu-se precum că în cadrul unor măsuri speciale investigații, au fost acumulate probe ce confirmă activitatea unui grup criminal care activează pe teritoriul sectorului Ciocana mun. Chișinău.

Ulterior, la data 01.08.2018, Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul principal, a disjuns în procedură separată din cauza nr. xxxx, cauza penală nr. xxxx în privința lui Șpac Nicolae.

Deși, inițial prin ordonanța de pornire a urmăririi penale din 26.10.2016, organul de urmărire penală dispune declanșarea procesului penal pe faptul activității infracționale a unui grup criminal organizat, nu a putut identifica toți membrii acestui grup, constatând doar că membrii acestuia își realizau activitatea, infracțională în scopul obținerii unui profit bănesc, în urma comercializării pe teritoriul RM a drogurilor.

Astfel, rolul și legătura acestora cu inculpatul Șpac Nicolae nu a fost constată, fapt ce a exclus posibilitatea încriminării inculpatului a agravantei „savârșită de un grup criminal organizat”, respectiv criticile autorului apelului ulterior preluate de către colegiul penal sunt absolut nefondate, or de către organul de urmărire penală nu au fost încălcate prevederile legale la desfășurarea procesului penal, încălcări ce ar atrage nulitatea ordonaței de pornire a urmăririi penale, punere sub învinuire din 28.02.2018 și respectiv a rechizitoriului, după cum a optat apărarea și a reținut în soluția pronunțată instanța de apel.

6. Verificând argumentele invocate în recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere

cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Colegiul penal constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Din textul recursului declarat, se atestă că recurentul critică decizia instanței de apel prin prisma temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectele că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, or, motivarea soluției este expusă neclar.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că în speță temeiul de recurs invocat și-a găsit confirmarea sub aspectele indicate de recurent, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de încetare a procesului penal în privința lui Șpac Nicolae, din motiv că de către organul de urmărire penală au fost încălcate prevederile legale ce reglementează desfășurarea procesului penal.

În acest sens, Colegiul penal lărgit notează că potrivit art. 274 alin. (1) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut de art. 262 și 273 dispune în termen de 30 zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune și nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informând despre aceasta persoana care a înaintat sesizarea sau organul respectiv.

Conform prevederilor art. 279¹ alin. (2)-(3) Cod de procedură penală, dacă în cauza penală sunt bănuite, de săvârșirea infracțiunii, mai multe persoane și nu toate au fost stabilite sau identificate, procurorul, la propunerea organului de urmărire penală sau din oficiu, prin ordonanță dispune disjungerea cauzei într-o procedură separată.

La caz, potrivit ordonanței de pornire a urmăririi penale, cauza penală nr. 2016670029, din 26 octombrie 2016, procurorul din cadrul PCCOCS Dumitru Railean, a dispus pornirea urmăririi penale pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal - *circulația ilegală a drogurilor, săvârșită de un grup criminal organizat*, specificând că *din actul de sesizare și a materialelor acumulate, rezultă că mai multe persoane nestabilite de organul de urmărire penală, urmărind scopul punerii în circulație ilegală a drogurilor și analogilor acestora, acționând în participație sub forma unui grup criminal organizat, distribuind preventiv rolurile fiecăruia, activând în calitate de coautori pentru producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea, precum și alte operațiuni ilegale cu drogurile și analogii acestora, pe parcursul perioadei de timp 2016, la domiciliu, cât și în condiții clandestine produc droguri în scopul obținerii de profit, fără ca să dispună pornirea urmăririi penale în privința unei persoane determinate.*

La 26 iunie 2017, urmărirea penală a fost disjunctă din cauza penală nr. 2016670029, de către PCCOCS, o nouă cauză penală, într-o procedură separată, în baza art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, cu atribuirea nr. 2017790091, stabilindu-se că în urma înfăptuirii activităților speciale de investigații, au fost acumulate probe ce confirmă activitatea unui grup criminal care activează pe teritoriul municipiului Chișinău, prin care fapt s-a probat existența unei bănuieli rezonabile că cet. Șpac Nicolae este implicat în săvârșirea acestor infracțiuni.

Astfel, la data de 01.08.2018, Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Principal, a disjuns în procedură separată, cauza penală nr. xxxx, în privința lui Șpac Nicolae, fiind dispusă urmărirea penală în prezenta cauză.

Reținând cele menționate supra, Colegiul penal lărgit denotă că, disjunctarea cauzei cu privire la acțiunile lui Șpac Nicolae, a fost condiționată de împrejurările și circumstanțele constatate ulterior, or, deși inițial prin ordonanța de pornire a urmăririi penale din 26.10.2016, organul de urmărire penală a dispus declanșarea procesului penal pe faptul activității infracționale a unui grup criminal organizat, nu a putut identifica toți membrii acestui grup, constatând doar că membrii acestuia își realizau activitatea infracțională în scopul obținerii unui profit bănesc, în urma comercializării pe teritoriul municipiului Chișinău a drogurilor.

Totodată, deși această reuniune era formată din mai multe persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, rolul și legătura acestora cu inculpatul Șpac Nicolae nu a fost constatată, fapt ce a exclus posibilitatea incriminării inculpatului a agravantei „săvârșită de un grup criminal organizat”.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține drept neîntemeiate concluziile instanței de apel privind nulitatea actelor procedurale, și anume: a ordonanței de pornire a urmăririi penale, de punere sub învinuire și a rechizitoriului, or, din cuprinsul normei menționate supra (art. 271 alin. (1) Cod de procedură penală), rezultă cert că pornirea urmăririi penale reprezintă momentul incipient al acestei etape a procesului, care are la bază doar o bănuială rezonabilă de comitere a unei infracțiuni și implică efectuarea ulterioară acțiunilor de urmărire penală, în vederea stabilirii circumstanțelor cauzei, a confirmării sau a infirmării bănuielii despre săvârșirea infracțiunii și a identificării persoanelor vinovate de comiterea faptei incriminate de legea penală.

Totodată, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, în cadrul urmăririi penale avocatul inculpatului, Pascal Liliana, a înaintat o cerere prin care a solicitat emiterea unei ordonanțe privind liberarea de răspundere penală pe cauza penală nr. xxxx în privința lui Șpac Nicolae, motivând că în cadrul urmăririi penale au fost luate toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei, iar probele acumulate pot fi aplicate alin. (5) art. 217 Cod penal. (f.d. 45-46, vol. II)

Față de considerentele mai sus arătate, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, la judecarea cauzei instanța de apel a admis erori, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar. Erorile menționate sunt erori de drept procedural și se încadrează în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură

penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlătore erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Devder Djulieta, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui **Șpac Nicolae Xxxxx**, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Pronunțată integrală la **08 iulie 2021**.

Președinte:

Toma Nadejda

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana

Diaconu Iurie

Boico Victor